

Hvordan står det egentlig til med sykefraværet i Norge? -og er det legenes skyld?

Marit Hermansen, sjeflege i NAV

Legekonferansen i Agder 29. januar 2025

- Sykefraværet i Norge (og noen andre land)
- Partenes roller
- Regelverk
- Et par tips
- Litt om utveksling av helseopplysninger
- Om skyld og årsaker

Gjerne spørsmål underveis

FOLKETRYGDLOVEN

§ 1-1 Formål

- Folketrygdens formål er å gi **økonomisk trygghet** ved å sikre inntekt og **kompensere for særlige utgifter** ved arbeidsløshet, svangerskap og fødsel, aleneomsorg for barn, sykdom og skade, uførhet, alderdom og dødsfall.
- Folketrygden skal bidra til **utjevning av inntekt** og levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer.
- Folketrygden skal bidra til **hjelp til selvhjelp** med sikte på at den enkelte skal kunne forsørge seg selv og klare seg selv best mulig til daglig

NAV 2030

NAV bidrar til sosial og økonomisk trygghet, og fremmer overgang til arbeid og aktivitet

**Vi mobiliserer
arbeidskraft i et
arbeidsliv i
omstilling**

**Alle får pengene
de har krav på
– enkelt og
forutsigbart**

**Sammen finner
vi løsninger med
dem som trenger
det mest**

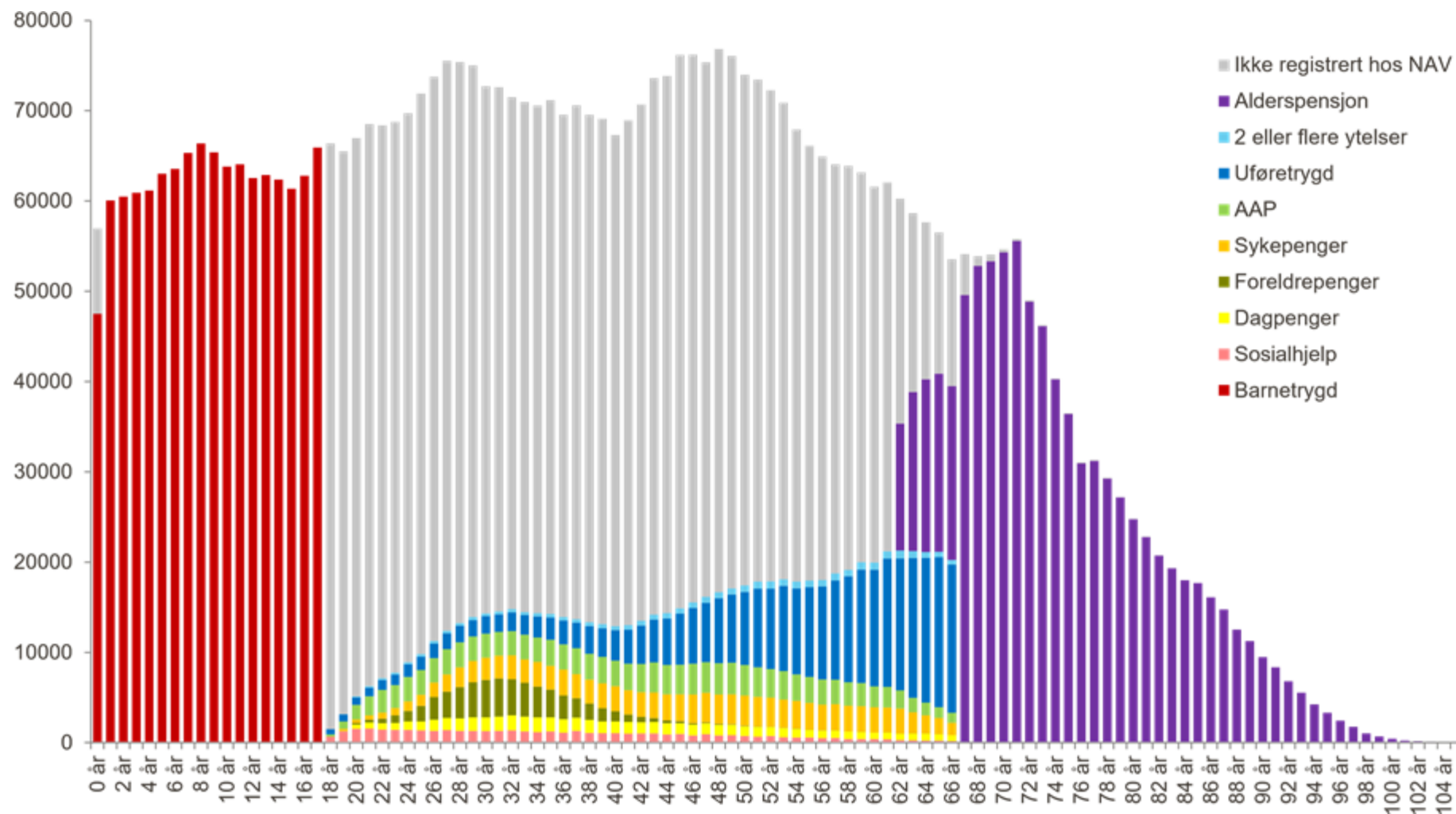

Sammen løser vi samfunnsoppdraget

NAV
2030

Norge

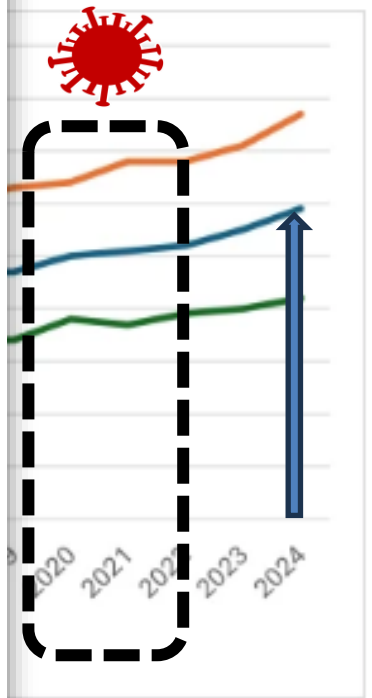

Høyeste sykefravær på 15 år: – Dette har vi ikke råd til

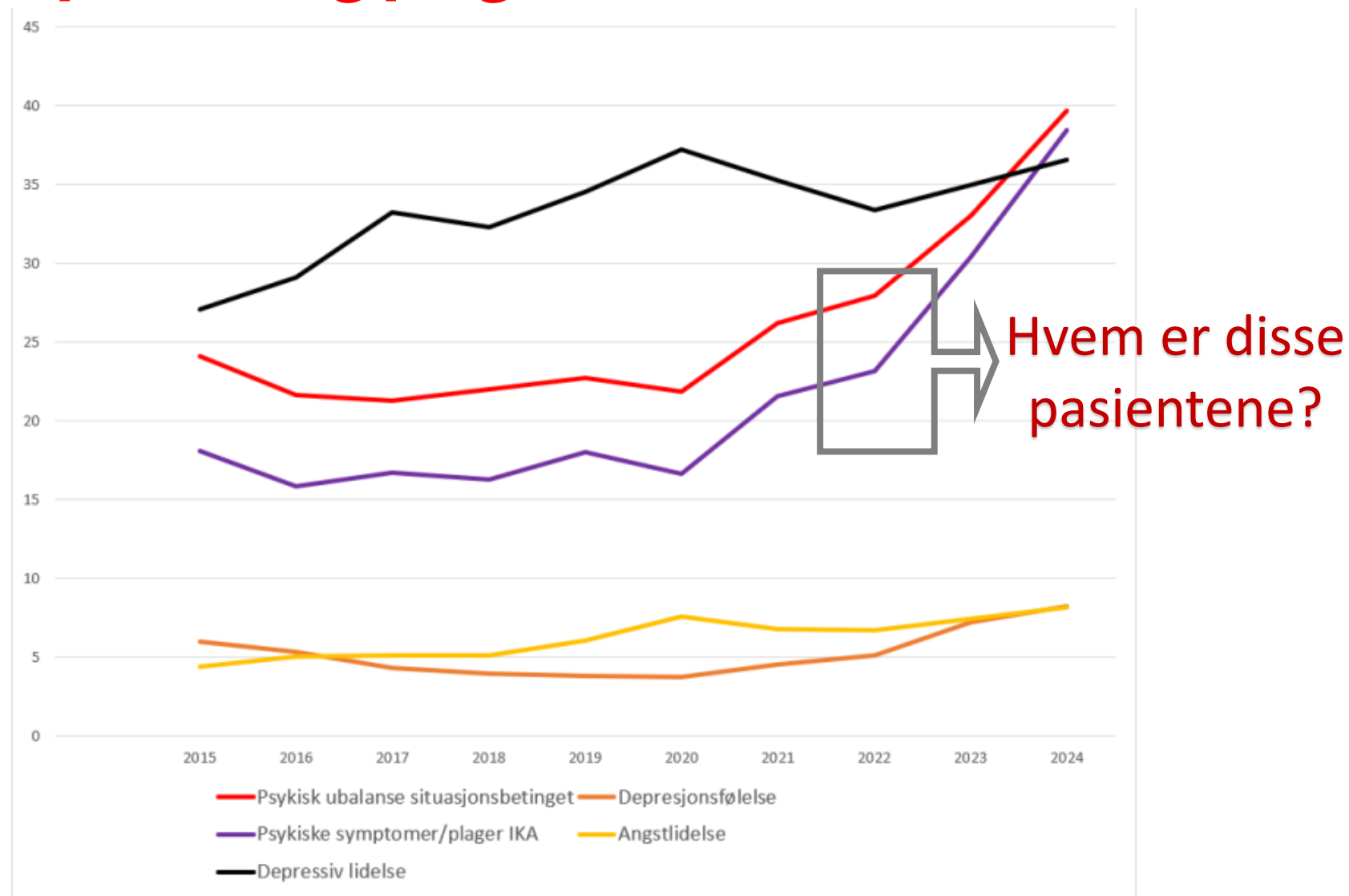
Arbeidsministeren tror drastiske tiltak vil tvinge seg frem om ikke trenden snur. LO går motsatt vei og vil gjøre det enklere å holde seg hjemme ved sykdom.

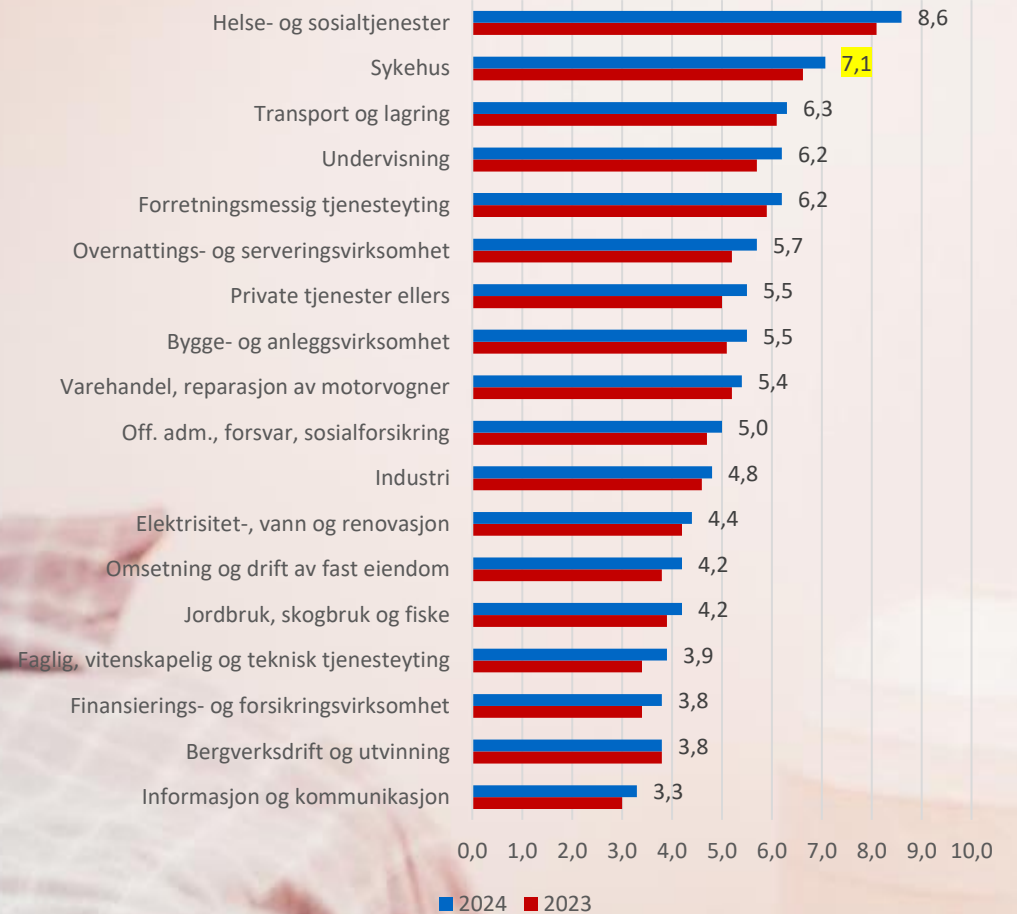
- Ole Reinert Omvik
Journalist
- Anders Børringbo
Journalist
- Kristian Skårdalsmo
Journalist
- Ragnhild Vartdal

Psykkiske symptomer og plager øker mest

Sykefraværet er høyest innen helse- og sosialtjenester

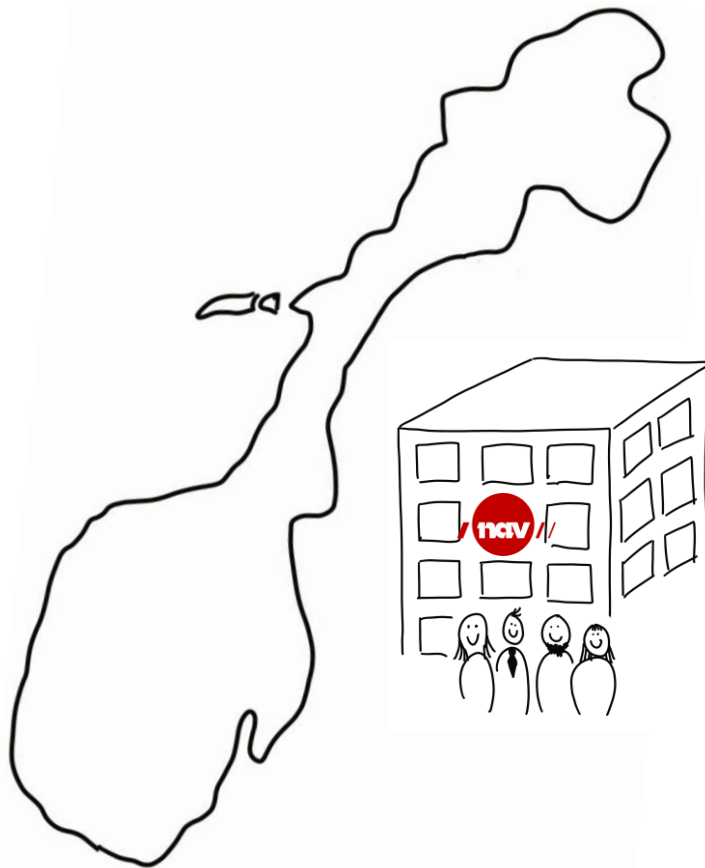

Legemeldt sykefraværspersent for 2. kvartal

Sykefraværersprosent (legemeldt) for lønnstakere 16-69 år, etter yrke (SSB tredje kvartal)

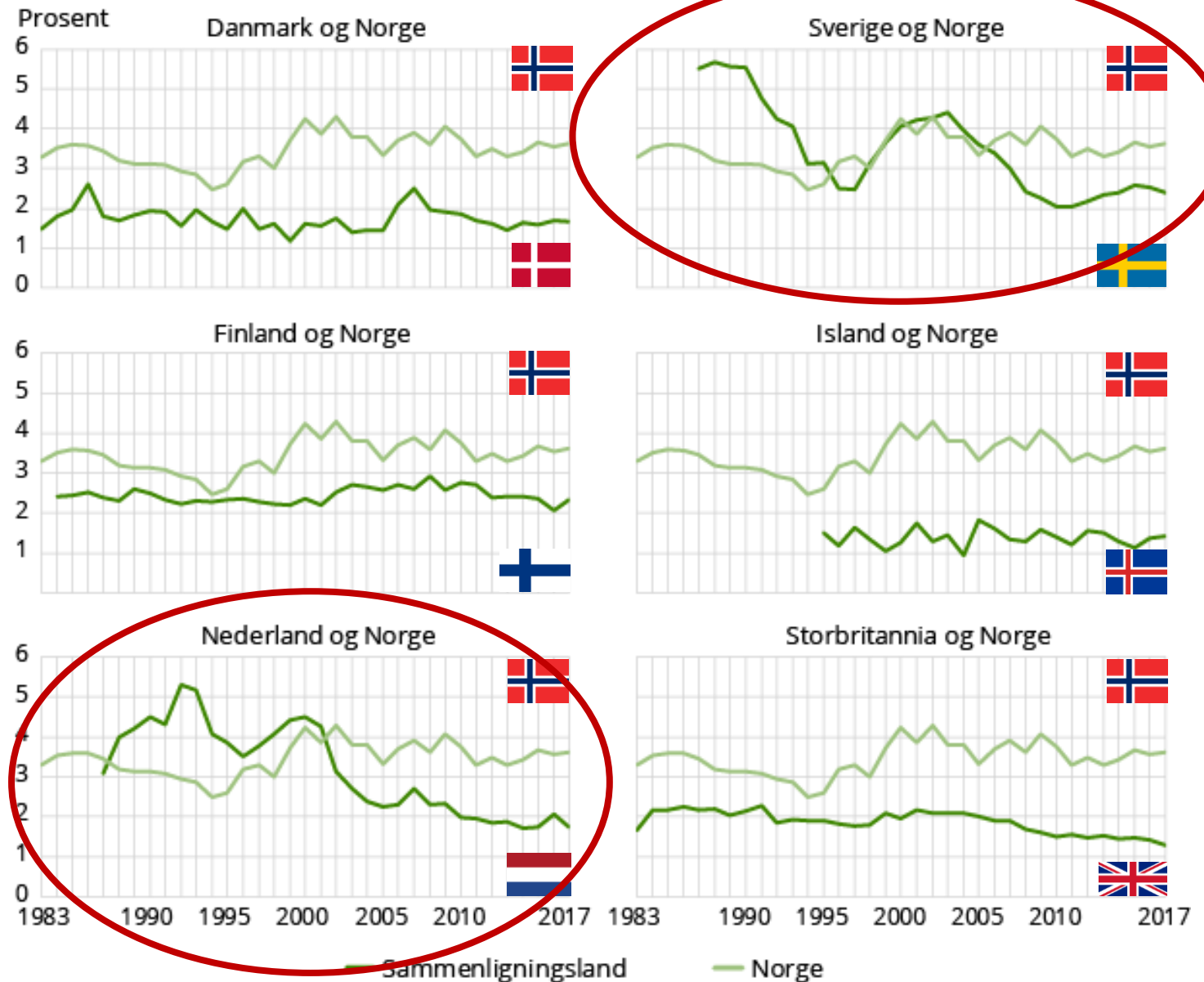
Sykefraværersprosent (legemeldt) for lønnstakere 16-69 år, etter kjønn og yrke		
	Begge kjønn	
	3. kvartal 2023	3. kvartal 2024
Alle yrker	4,8	5,1
Ledere	3,5	3,7
Akademiske yrker	4,3	4,6
Høyskole- og militære yrker	3,9	4,2
Kontoryrker	5,0	5,4
Salgs- og serviceyrker	6,4	6,7
Bønder, fiskere mv.	3,7	4,2
Håndverkere	5,2	5,4
Prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv.	5,8	6,0
Renholdere, hjelpearbeidere mv.	6,0	6,4

Kan det være.....
at det er Norge som
har “riktig”
sykefravær?

// NAV

Sykefravær av minst én ukes varighet som prosent av alle sysselsatte. 1983-2017.
Norge sammenlignet med andre land

Kilde: Arbeidskraftundersøkelsen i de ulike landene. Filuttrekk fra Eurostat.

Felles trender

- Flere unge kvinner
- Psykiske lidelser øker
- Post-covid øker – også flest kvinner
- Diskusjon om medikalisering

02.11.2024, 16:54

Sick man of Europe? Germany's bosses sound alarm on staff illness

German economy

Sick man of Europe? Germany's bosses sound alarm on staff illness

Studies claim that fewer sick days would have stopped the country's economy shrinking last year

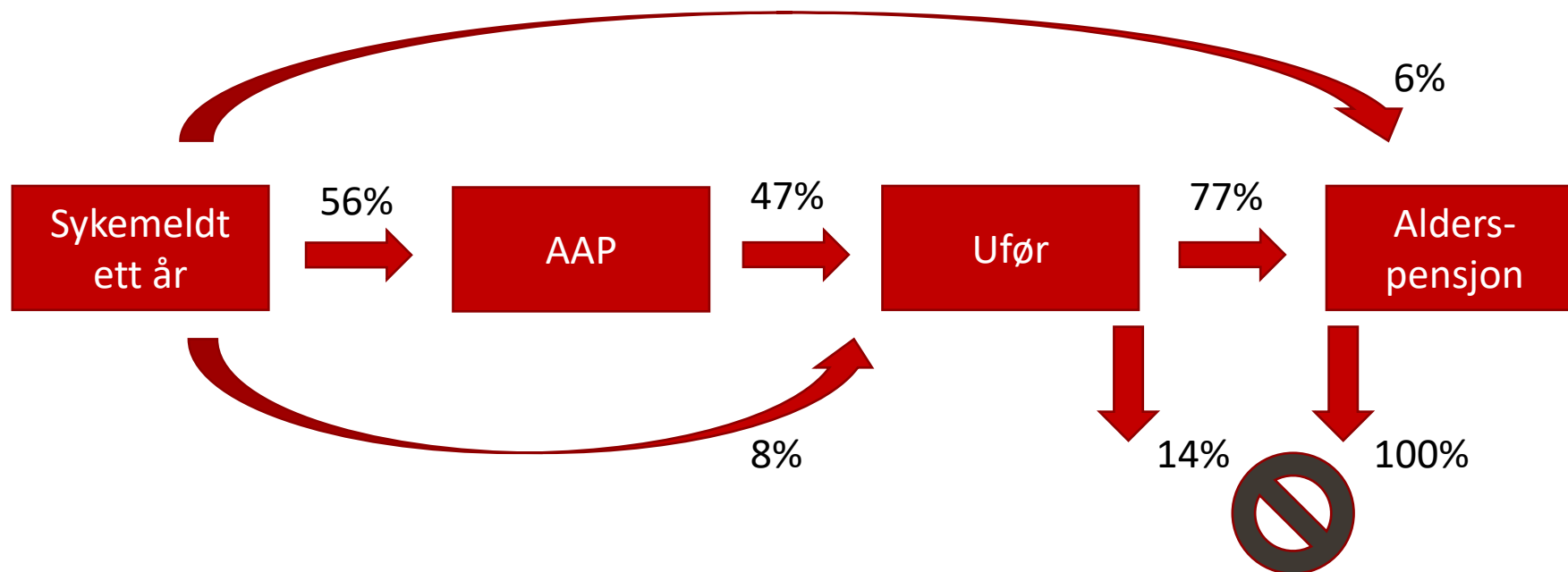

Workers missed an average of 19.4 days due to illness in 2023, according to Germany's largest public health insurance provider
© FT montage/Getty Images

Laura Pitel in Berlin YESTERDAY

German business executives have warned that high levels of sick leave are

Det høye norske sykefraværet er bekymringsfullt fordi vi vet at lange sykefravær kan lede til uføretrygd...

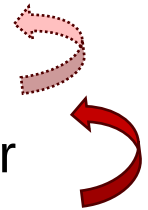

371 200 uføretrygdde i Norge

§ 8-4 Arbeidsuførhet

1. Sykepenger ytes til den som er arbeidsufør på grunn av en funksjonsnedsettelse som klart skyldes sykdom eller skade. Arbeidsuførhet som skyldes sosiale eller økonomiske problemer o.l., gir ikke rett til sykepenger.
2. For å få rett til sykepenger skal medlemmet så tidlig som mulig og senest innen 8 uker, prøve seg i arbeidsrelatert aktivitet unntatt når medisinske grunner klart er til hinder for slik aktivitet

Det kan unntaksvis likevel ytes sykepenger utover 8 uker dersom arbeidsrelaterte aktiviteter ikke kan gjennomføres på arbeidsplassen

Ftrl§ 8-8 Medlemmets medvirkning

Medlemmet har **plikt** til å gi opplysninger til arbeidsgiveren og Arbeids- og velferdsetaten om **egen funksjonsevne** og **bidra** til at hensiktsmessige tiltak for å tilrettelegge arbeidet og **utprøving av funksjonsevnen** blir utredet og iverksatt

Aml § 4-6 Arbeidsgivers tilretteleggingsplikt

- Hvis en arbeidstaker har fått redusert arbeidsevne som følge av ulykke, sykdom, slitasje e.l., **skal arbeidsgiver, så langt det er mulig, iverksette nødvendige tiltak** for at arbeidstaker skal kunne beholde eller få et passende arbeid.

Bestridelser

Arbeidsgivers rett.

NAV trenger grundig informasjon fra legen for å fatte riktig avgjørelse for pasienten. Det gir NAV et klart bilde av pasientens helsetilstand og underbygger diagnosen.

- Tidlig dokumentasjon vektlegges
- Sørg for at journalen er godt dokumentert med funn og vurderinger av funksjonsevnen.
- Beskriv nøyaktig sykdomsbildet/symptomer til pasienten.

Kan sykmeldinger tilbakedateres?

- **Hovedregel** er at en sykmelding skal utstedes fra den dagen du har pasienten til konsultasjon eller vurdering.
- I noen tilfeller kan det likevel være nødvendig å tilbakedatere sykmeldingen, men her er regelverket **strengt**.

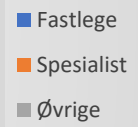
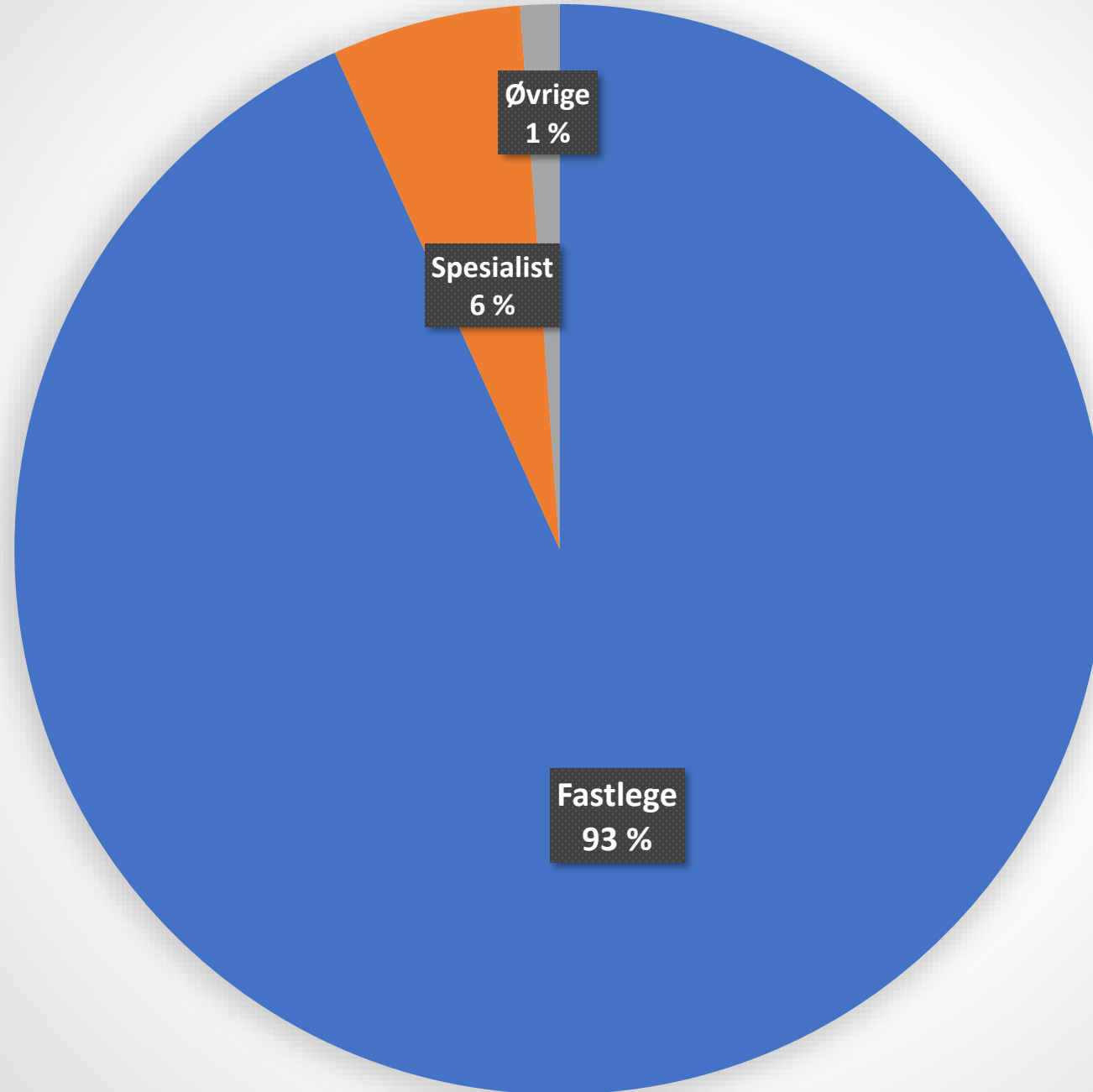

Skriv dato for kontakt med pasienten i punktet Tilbakedatering 11.1 på sykmeldingen.

Begrunn hvorfor pasienten har vært forhindret fra å kontakte lege da sykmeldingsbehovet oppstod. Dette beskriver du i punkt 11.2 på sykmeldingen.

Sykmeldinger 2023 fordelt på EPJ-system

UNØDVENDIG: I løpet av én konsultasjon håndterer en fastlege i snitt tre til fire ulike problemstillinger eller helseplager. Det er derfor lite å hente på å overføre medisinske oppgaver til andre yrkesgrupper, skriver Leder i Allmennlegeforeningen, Nils Kristian Klev. Foto: Vidar Sandnes

Fire år med handlingsplan – har fastlegene fått færre administrative oppgaver?

Hvis vi virkelig ønsker en bedre og mer tilgjengelig fastlegetjeneste, må vi fjerne tidstyvene og de unødvendige oppgavene.

Nils Kristian Klev
LEDER, ALLMENNLEGEFORENINGEN

Informasjonsutveksling med NAV – lovende prosesser

Når det gjelder sykmeldingsarbeidet og informasjonsutvekslingen mellom fastleger og NAV, har det heller ikke her skjedd betydelige endringer. Likevel er det god grunn til håp. Her er arbeidet i gang med å utvikle bedre løsninger som skal effektivisere sykefraværersarbeidet og gjøre dialogen mellom NAV og fastlegene enklere. Samarbeidet er konstruktivt, og legene har vært med fra starten av. Selv om det er et arbeid som vil ta noe tid, ser det ut til at vi vil få en lettelse på dette området etter hvert.

3 - Webapplikasjon uten preutfylling

Opprett ny sykmelding

Info om pasienten

Fødselsnummer eller D-nummer

11 siffer

Valgt pasient: N/A, N/A

Diagnose

Hoveddiagnose

Søk på kode eller beskrivelse

Aktivitet

Pasientens begrensninger i aktivitet

Aktivitetstype: Aktivitet ikke mulig

Fra og med

Til og med

Oppsummering

Ferdigstill sykmeldingen

Du kan sende inn sykmeldingen til NAV, eller lagre den for å fortsette på et senere tidspunkt.

Lagre

Opprett sykmelding

2 - Webapplikasjon med preutfylling

Opprett ny sykmelding

Info om pasienten

Pasientdetaljer hentet fra EPJ

Navn

Espen Eksempel

ID-nummer

210377XXXXX (fødselsnummer)

Diagnose

Hoveddiagnose

Søk på kode eller beskrivelse

Aktivitet

Pasientens begrensninger i aktivitet

Aktivitetstype: Aktivitet ikke mulig

Fra og med

Til og med

Oppsummering

Ferdigstill sykmeldingen

Du kan sende inn sykmeldingen til NAV, eller lagre den for å fortsette på et senere tidspunkt.

Lagre

Opprett sykmelding

1 - SMART on FHIR

Opprett ny sykmelding

Info om pasienten

Pasientdetaljer hentet fra EPJ

Navn

Espen Eksempel

ID-nummer

210377XXXXX (fødselsnummer)

Diagnose

Hoveddiagnose

R75 - Bihulebetennelse

ICPC2

Endre hoveddiagnose

Aktivitet

Pasientens begrensninger i aktivitet

Aktivitetstype: Aktivitet ikke mulig

Fra og med

Til og med

Oppsummering

Ferdigstill sykmeldingen

Du kan sende inn sykmeldingen til NAV, eller lagre den for å fortsette på et senere tidspunkt.

Lagre

Opprett sykmelding

Norge

Siste nytt

Dokumentar

Klima

NRK Ytring

Flere unge og kvinner sykemeldes: Gjør dem en bjørnetjeneste

Sykefraværet er på sitt høyeste på 15 år, og størst er økningen blant unge og kvinner. Nav-lege Marit Hermansen mener sykemelding ikke alltid er beste medisin.

Vilde Haugen

Journalist

Astri Marie Lovett Hageberg

Journalist

Publisert 5. sep. kl. 09:46

Oppdatert 5. sep. kl. 13:28

Hvem tør å utfordre pasientene før høstens valg?

DEBATT: Som fastlege i Stavanger gjennom over 40 år, har jeg sett en betydelig utglidning når det gjelder hva folk anser som grunn til å bli sykmeldt.

Lytt til aaken • 4 minutter

1X

Fastlege Kåre Reiten mener sykelønnsordningen er overmoden for å revideres. Her er han fotografert på kontoret sitt i 2017. Foto: Jan Inge Haga

Av Kåre Reiten

Fastlege, Stavanger

Nyheter

Oslo

Meninger

A-magasinet

Vink

E-avis

Marith

Kronikk

Sykefravær

Debatten om sykefraværet er delvis basert på feilaktige påstander

Ivar Lima

Forsker, Analyseseksjonen, Arbeids- og velferdsdirektoratet

ne i

t

ensis, Institutt for global helse

DAG OG TID

SAMFUNN

Kan det tenkast at sjukefråværet aukar fordi fleire enn før blir sjuke?

Kvar veke les vi inn utvalde artiklar, som abonnentane våre kan lytte til.

Lytt til artikkelen

0:00 / 0:00

Nyheter

Oslo

Meninger

A-magasinet

Vink

E-avis

Marith

Debatt

Sykefravær

Jo, arbeidsmiljøet har stor betydning for sykefraværet

Håkon Johannessen

Forsker og forskningsleder for arbeidspsykologi og -fysiologi, Statens arbeidsmiljøinstitutt, Stami

Cathrine H. Ljoså

Avdelingsdirektør, nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og -helse, Statens arbeidsmiljøinstitutt, Stami

Therese N. Hanvold

Direktør, Statens arbeidsmiljøinstitutt, Stami

// NAV

Skyld?

DN

Abonner

Arbeidsliv

NHO om sykelønn: – Fastlegene må bli bedre portvoktere

Nina Melsom, direktør for arbeidsliv i NHO, mener fastleger må stramme inn utskrivningen av sykemeldinger.

nrk

Norge Siste nytt Dokumentar Klima NRK Ytring

Folkevalgte får full lønn selv om de er langtidssykemeldte

Om du er sykemeldt i mer enn ett år, blir sykepengene redusert. Slik er loven for alle, med mindre du jobber på Stortinget.

[Julie Grasmø](#)
Journalist

[Emilie Waaler](#)
Journalist

[Mathias Hamre](#)
Journalist

[Fredrik Solvang](#)

VG VG Live VGTV VG+ Sport Black Week Tips oss

Kjøp VG+

KAN HA NEGATIV EFFEKT: Mors psykiske helse under graviditeten kan påvirke barnets atferd i oppveksten, ifølge ny forskning. ILLUSTRASJONSFOTO: Lise Åserud / NTB Foto: Lise Åserud / NTB

Studie: Gravides stress kan påvirke barna

Hvis mor er stresset, deprimert eller har angst under graviditeten, kan det øke risikoen for atferdsvansker hos barnet i oppveksten, ifølge en ny studie.

Aftenposten

Si D | Endometriose

Jo, det er på tide å diskutere den spanske menses-loven i Norge også

[Sunniva Liljedahl](#)
19 år

Psykologisk.no

Burde vi innføre sorgmelding i Norge?

Sorg kan sette deg helt ut av spill. Men i dag er ikke sorg en sykmeldingsgrunn i Norge. Det vil Landsforeningen uventet barnedød (LUB) gjøre noe med.

Skyld?

DN

Abonner

Arbeidsliv

NHO om sykelønn: – Fastlegene må bli bedre portvoktere

Nina Melsom, direktør for arbeidsliv i NHO, mener fastleger må stramme inn utskrivningen av sykemeldinger.

nrk

Norge Siste nytt Dokumentar Klima NRK Ytring

Folkevalgte får full lønn selv om de er langtidssykemeldte

Om du er sykemeldt i mer enn ett år, blir sykepengene redusert. Slik er loven for alle, med mindre du jobber på Stortinget.

[Julie Grasmø](#)
Journalist

[Emilie Waaler](#)
Journalist

[Mathias Hamre](#)
Journalist

[Fredrik Solvang](#)

VG VG Live VGTV VG+ Sport Black Week Tips oss

Kjøp VG+

KAN HA NEGATIV EFFEKT: Mors psykiske helse under graviditeten kan påvirke barnets atferd i oppveksten, ifølge ny forskning. ILLUSTRASJONSFOTO: Lise Åserud / NTB Foto: Lise Åserud / NTB

Studie: Gravides stress kan påvirke barna

Hvis mor er stresset, deprimert eller har angst under graviditeten, kan det øke risikoen for atferdsvansker hos barnet i oppveksten, ifølge en ny studie.

Aftenposten

Si D | Endometriose

Jo, det er på tide å diskutere den spanske mensen-loven i Norge også

[Sunniva Liljedahl](#)
19 år

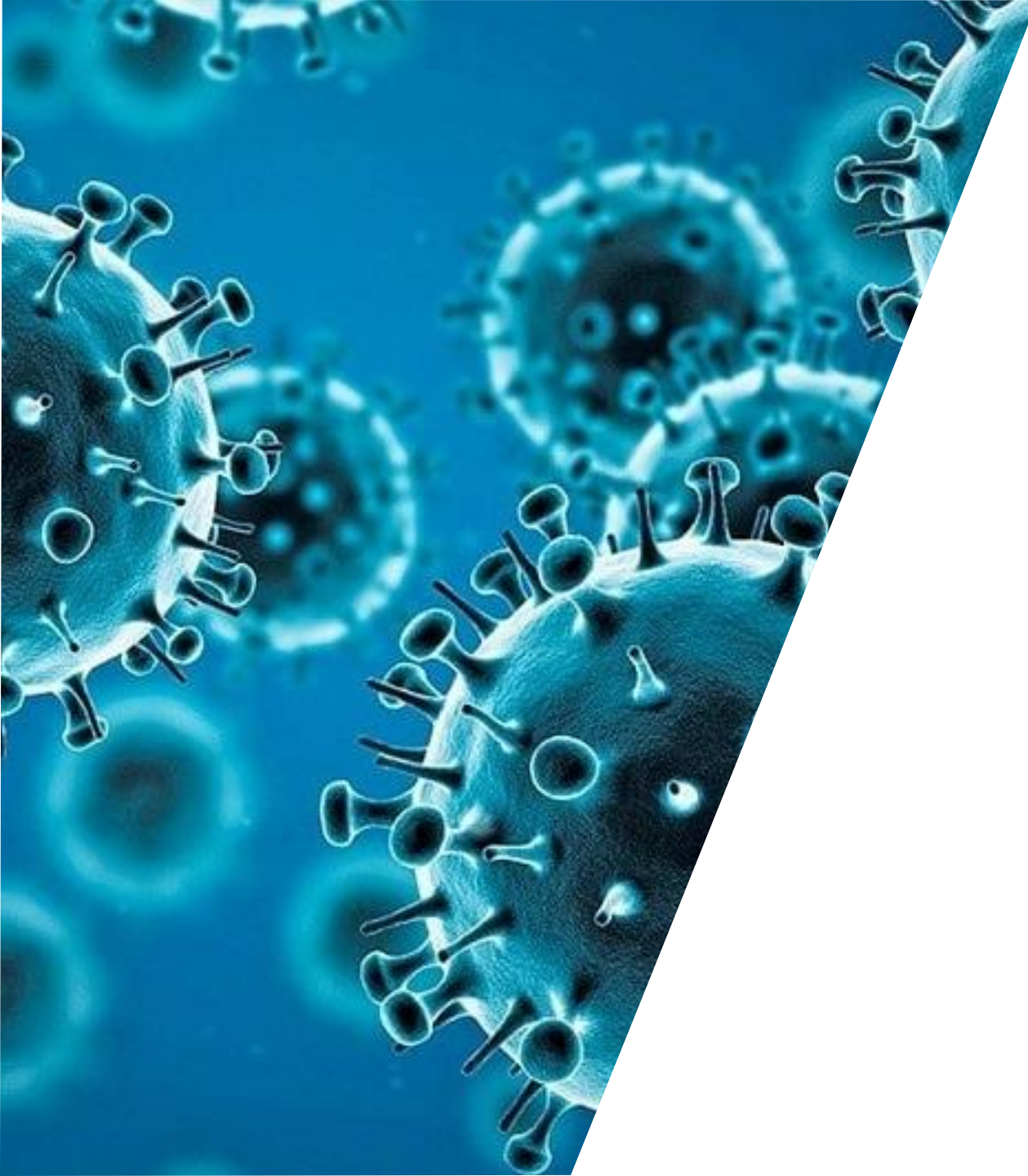
Psykologisk.no

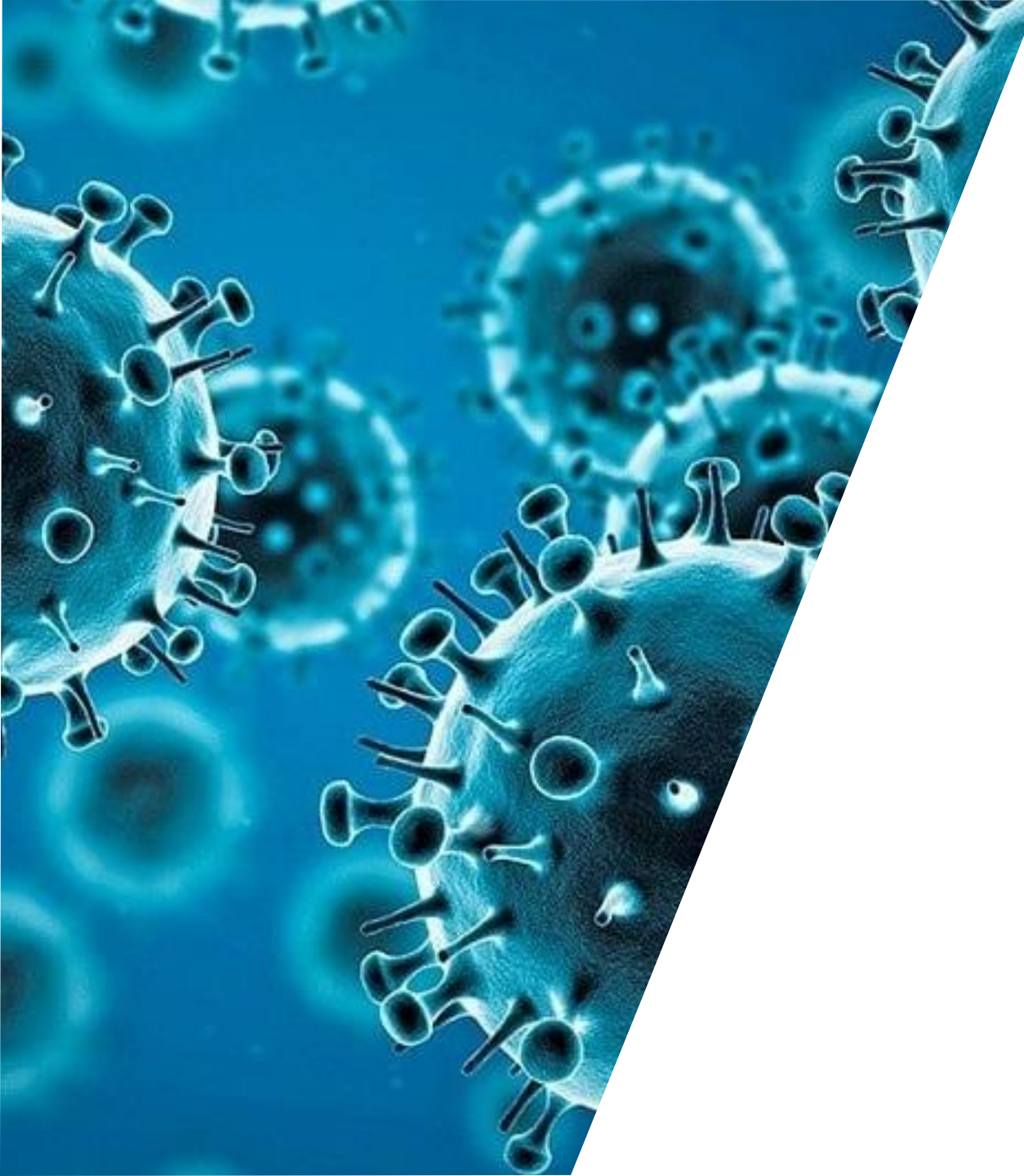
Burde vi innføre sorgmelding i Norge?

Sorg kan sette deg helt ut av spill. Men i dag er ikke sorg en sykmeldingsgrunn i Norge. Det vil Landsforeningen uventet barnedød (LUB) gjøre noe med.

Jakten på årsaken til
«verdens høyeste sykefravær»

Jakten på årsaken til «~~verdens høyeste sykefravær~~» økning i sykefravær

- Covid?
- Covid?
- Gen – Z
- Mangel på ledelse?
- Et presset arbeidsliv?
- En følelse av hjelpesløshet?
-resignasjon?

[Hjem](#) / [Nyheter](#) / [Godt arbeidsmiljø er bra for den psykiske...](#)

Godt arbeidsmiljø er bra for den psykiske helse

Arbeid er positivt for helse, så lenge arbeidsmiljøet er godt. Her er seks råd for å skape eit godt arbeidsmiljø.

